

Tělovýchovné středisko v Klánovicích zažilo již řadu soustředění. Shromažďují se zde sportovci k posledním přípravám na zahraniční utkání, na různá školení. Prvé dva májové dny zažilo však ruch i zde neobvyklý. Nákladní automobil vyložil nekonečnou řadu balíků obsahujících stany, péřové oděvy, výškové boty a za ním přijelo družstvo prvé československé horolezecké expedice, jejímž cílem je pohoří Hindukúš v Afghánském království. Místři sportu Rudolf Antoníček, Honza Červinka, Ivan Gálffy, Mirek Jaškovský, Radovan Kuchař, Miloš Matras, Jožo Psotka a Ivan Urbanovič, lékař Jaromír Wolf, pracovník Akademie věd Milan Daniel, fotograf Vilém Heczel a vedoucí výpravy Vladimír Sedlívý se zde sešli naposledy před odletem do Kábulu, plánovaným na 19. června.

Horolezectví, a zvláště expedice do mimoevropských hor jsou z velké části otázkou výzbroje a materiálu. Naše výprava se bude po tři měsíce pohybovat v divokých horských oblastech bez jakékoliv možnosti ubytování, opatření stravy nebo lékařské pomoci. Proto váha zavazadel je předem spočítána na 3500 kilogramů.

Kvalita výzbroje je podmínkou úspěchu. Při horolezeckých expedicích na Západě poskytují výrobci často materiál zdarma na vyzkoušení kvality v extrémních podmínkách, nebo jako propagaci svých výrobků. V našich podmínkách je to praxe neobvyklá. Přesto však, když se vedení výpravy obrátilo na řadu našich podniků, s nečekanou ochotou poskytly své

Horolezci balí na Hindukúš

výrobky bezplatně, nebo za minimální cenu k vyzkoušení. Poznátky, které expedice získá, budou použity při zavádění nových typů výrobků. Zásilky z různých míst republiky docházejí už od konce minulého roku do expedičního skladu. Prakticky všechny materiály, který poveze do Afghánistánu, je československé výroby. Kromě posledních maličkostí je již vše na místě. Botana Skuteč a Snaha Opava dodaly speciálně vyrobenou obuv pro velké výšky s vynikajícími izolačními vlastnostmi. Z Plynokovu Hustopeče došly butanové vařiče, Hedva Moravská Třebová dodala tkaniny na výškové oděvy, které šije Drutěva Brno. Malé přenosné vysilačky výborných parametrů jsou výrobkem Výzkumného ústavu A. S. Popova a Tesly Pardubice. Na dalších dodávkách se podílí Technolom Lomnice, Kožedělný podnik hl. města Prahy a řada podniků ministerstva vnitřního obchodu.

Značná část materiálu byla v Klánovicích podrobena poslední prohlídce. Na louce před střediskem vyrostlo malé stanové městečko — dvanáct speciálních stanů pro tábory ve velkých výškách, pět velkých stanů typu Beduin pro základní tábor a cestu z Kábulu, stany pro uskladnění výzbroje a potravin. Spolu se spacími pytlíky a péřovými oděvy tvoří prvých 300 kg zavazadel, které budou během května zaslány čs. aeroliními do Kábulu. Jsou rozděleny do vaků asi po 25 kg, což je váha odpovídající nákladu jednoho no-

siče, a očíslovány podle plánu výškové výhledy do jednotlivých postupových táborů.

★

Straňování expedice je problémem stejně složitým jako otázka materiálu. Potraviny musí přestát leteckou přepravu do Kábulu, tisícikilometrový přesun po prašných silnicích v tropickém vedru a ještě po třech měsících si zachovat svoji jakost. Na místě není možné koupit nic — v nejlepším případě občas pro zpestření stravy — ovci.

Důležitá je i organizace rozdělování potravin. Při samotných horolezeckých výstupech a zakládání jednotlivých táborů budou operovat dvojice a čtveřice a tak kromě cesty tam a zpět se expedice zřídka sejde celá. Strava bude proto rozdělena do dávek na muže a den, v několika různých variantách.

Také zde vyšly výpravě vstříc naše národní podniky a poskytnou řadu svých výrobků na vyzkoušení. Jsou to v prvé řadě Severočeské konzervárny Krásné Březno, Jihomoravská Fruta a další podniky ministerstva potravinářského průmyslu.

★

4. května, poslední den soustředění, prošli účastníci expedice již podruhé fyziologickým testem podle plánu lékaře výpravy dr. Wolfa.

Je to steptest v obávané podtlakové komoře. Jeho účelem je vy-

zkoušet odolnost organismu na nedostatek kyslíku.

Zkoušený vystupuje a nastupuje rychlostí 30krát za vteřinu na schod 15 cm vysoký. Test se začíná při tlaku odpovídajícímu výšce 2000 m a atmosférický tlak je zvolna snižován na hodnotu odpovídající 9000 m.

Pohyb vykonávaný v řídkém vzduchu bez předchozí aklimatizace vyžaduje mimořádné vypětí organismu. Zkoušený reaguje různě podle stupně trénovanosti a vrozených dispozic.

Při tlaku odpovídajícímu 5000 m se objevují prvé příznaky nedostatku kyslíku odkrvením v obličeji (modráni úst a nosu), při výšce 8000—7000 m dochází ke křečím některých svalových partií, při výšce 7000—9000 m k omezení vnímání a k celkové ochablosti končící mdlobou. (Před tímto okamžikem však dr. Wolf vždy test zastavil k velkému zklamání ostatních účastníků, pozorujících zkoušeného skleněnými průhledy v kabině.)

Výsledky testu byly podle prohlášení lékařů výzkumného ústavu při porovnání s testy tryskových letců, prováděných v klidu, nečekaně dobré. U některých účastníků došlo k přerušení testu teprve při tlaku odpovídajícímu výšce přes 9000 m.

Do odjezdu prvé československé horolezecké expedice zbývá šest týdnů. Dosud neslezené šestitisícové a sedmitisícové štíty Hindukúše čekají. Na kolika z nich zavlaže československá vlajka — to bude prověrka tréninku a organizačních příprav všech příslušníků expedice.

RADOVAN KUCHAR,
zasloužilý mistr sportu

12.5.65